

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА (внутрішня медицина)**

Спеціальність: **222 «Медицина»**
Освітньо-професійна програма: Медицина
Код компонента в освітній програмі: **(ОК 28)**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: 3
Семестр(и): **6 (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **1 кредит ECTS (30 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття**
Підсумковий контроль: **диф. залік**
Пререквізити: **Анатомія людини, Гістологія, цитологія та ембріологія, Догляд за хворими (практика), Медична біологія, Медична хімія**

Кафедра/підрозділ: **пропедевтики внутрішньої медицини, медсестринства та біоетики, Аерокосмічний проспект, 137, КНП «Міська клінічна лікарня №13» ХМР, терапевтичний корпус стаціонару, 1-й поверх,**
Керівник освітнього компонента: **Красовська Катерина Олександрівна,**
email: ko.krasovska@knu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Moodle:
<https://distance.knu.edu.ua/course/index.php?categoryid=821>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Сестринська практика» є клінічною дисципліною, спрямованою на ознайомлення студента із основними обов'язками та професійними діями медичної сестри терапевтичного, хірургічного та педіатричного відділень стаціонару. Освітній компонент «Сестринська практика» передбачає опанування основною маніпуляційною технікою медичної сестри відповідних підрозділів стаціонару, а також вивчення гігієнічних, профілактичних та лікувальних заходів, які входять до компетенції середнього медичного персоналу і застосовуються для створення комфортних умов перебування хворого у медичному закладі, сприяння якнайшвидшого одужання пацієнта, запобігання розвитку ускладнень.

МЕТА КУРСУ: опанування студентом основних прийомів професійної діяльності медичної сестри на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої людини із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
- Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.

- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
- Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.
- Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних, інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
- Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
- Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців; управляти конфліктами на міжособистісному та організаційному (професійному) рівні, налагоджувати ефективну комунікацію в фаховому та нефаховому середовищі.
- Діяти у професійній сфері з урахуванням власної свободи й безпеки у співпраці й порозумінні з членами соціума – як фахівцями, так і нефахівцями; вміти приймати рішення самостійно, нести відповідальність за свої дії; ефективно працювати в команді, керуючись принципами лідерства та взаємоповаги.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем практичних занять (10 год)

Тема 1. Морально-етичні та законодавчі засади медсестринства в Україні. Організація роботи та обов'язки медичної сестри основних структурних підрозділів терапевтичного стаціонару.

Тема 2. Обов'язки і дії постової та маніпуляційної медичної сестри терапевтичного відділення

Тема 3. Обов'язки медичної сестри по забезпеченню діагностичного процесу у терапевтичному стаціонарі.

Тема 4. Особливості роботи процедурного кабінету терапевтичного відділення та обов'язки медичної сестри щодо їх забезпечення

Диференційний залік.

Перелік тем самостійної роботи студента (20 год.)

1. Знайомство з посадовими інструкціями та діючими наказами, що регламентують професійну діяльність медичної сестри

2. Самостійне відпрацювання навичок та умінь, наведених у плані практичної підготовки:

- ✓ Провести облік медикаментозних засобів в маніпуляційному кабінеті.
- ✓ Виписати сильнодіючий або наркотичний засіб.
- ✓ Продемонструвати правила заповнення температурного листа.
- ✓ Провести дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.
- ✓ Провести забір крові для біохімічного дослідження.
- ✓ Провести забір крові для гемостазіологічного дослідження.
- ✓ Продемонструвати методику виконання підшкірної ін'єкції.
- ✓ Продемонструвати методику виконання внутрішньом'язової підшкірної ін'єкції.
- ✓ Розрахувати дозу розчинного антибіотика згідно листа призначення.
- ✓ Підготувати систему та ввести внутрішньовено крапельно препарат.
- ✓ Підготувати необхідні розчини та продемонструвати правила поводження з шприцем після його застосування.

- ✓ Підготувати необхідні розчини та провести перед стерилізаційну обробку інструментарію для багаторазового використання.
- ✓ Провести дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.
- ✓ Провести забір крові для біохімічного дослідження.
- ✓ Провести забір крові для гемостазіологічного дослідження.
- ✓ Продемонструвати методику виконання підшкірної ін'єкції.
- ✓ Продемонструвати методику виконання внутрішньом'язової підшкірної ін'єкції.
- ✓ Розрахувати дозу розчинного антибіотика згідно листа призначення.
- ✓ Підготувати систему та ввести внутрішньовено крапельно препарат.
- ✓ Підготувати необхідні розчини та продемонструвати правила поводження з шприцем після його застосування.
- ✓ Підготувати необхідні розчини та провести перед стерилізаційну обробку інструментарію для багаторазового використання.
- ✓ Проконтролювати якість перед стерилізаційної обробки інструментарію.
- ✓ Продемонструвати методику взяття мазків з носа та зіва.
- ✓ Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику виконання очисної клізми.
- ✓ Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику виконання сифонної клізми
- ✓ Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику виконання масляної клізми
- ✓ Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику виконання гіпертонічної клізми
- ✓ Провести реєстрацію ЕКГ в 12ти відведеннях.
- ✓ Підготувати відповідні засоби та продемонструвати методику накладання зігрівального компресу.
- ✓ Підготувати відповідні засоби та продемонструвати методику накладання мазьової пов'язки.
- ✓ Підготувати відповідні засоби та продемонструвати методику закапування крапель в очі та закладання мазі в кон'юнктивальний мішок.
- ✓ Продемонструвати методику подавання зволоженого кисню хворому.
- ✓ Продемонструвати методику користування різними типами інгаляторів

3. Заповнення основної звітної документації (щоденник виробничої практики та підсумковий звіт)

4. Підготовка до диференційного заліку

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukczyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються протягом 24 год. Оцінки виставляються в електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) Індивідуальні завдання здобувача (далі – ІЗС) не є обов'язковим елементом, але при бажанні здобувача освіти може бути виконане і оцінюються в балах ECTS (не більше 10), які додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Підсумковий контроль. Умовою допуску до диф.заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за диф.залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + ДЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні на лекцію або практичне заняття більше ніж на 5 хвилин здобувач(ка) освіти може бути не допущений(на) до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Основи медсестринства: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник. — 3-є вид., переробл. і допов. — К. : ВСВ «Медицина», 2018. — 912с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.
3. Касевич Н.М. Сестринська справа : підручник / Н.М.Касевич, І.О. Петряшев, В.В. Сліпченко та ін. ; за ред. В.І. Литвиненка. — 3-є вид., випр. — К. : ВСВ «Медицина», 2017. — 816с
4. Медсестринство у внутрішній медицині/ О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура та ін., К. : ВСВ “Медицина”, —2019. - 496 с.
5. Практикум з курсу "Сестринська справа у терапевтичному стаціонарі": навч.посібник / Т.В. Ащеулова, Г.В. Демиденко, К.М.Компанієць, І.В. Ситіна, О.А. Кочубей, С.О. Шаповалова; - Х., 2019 — 36с.

Зав. кафедри
Пропедевтики внутрішньої медицини,
медсестринства та біоетики

Тетяна АЩЕУЛОВА